

EESTI SPORDI-LEHT

№ 6

9. 2. 1932.

Toimetuse ja tallituse
Tallinn, Müürivahe 16,33
Telefon 444-28 Postkast 70

Jumub teisipäeviti

Hind 15 senti

13. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 senti

Esimesi tagajärgi taliolümpiaadilt: **Norra ja Soome kaotused Lake Placidis.**

Kiirusutamises Ameerikal kolm kuldmedali.

Shea kahekordne võitja — 500 m. ja 1500 m., Jaffee 5000 m.

Eesti kaotas Lätile 5:2

Kolmandad taliolümpia mängud algasid neljapäeval Lake Placidis. Väljavaated mängudele ei olnud kuigi soodsad. Paar nädalat enne mängude algust valitses soe ilm, mis sulatas liuväljad ning lume metsades, kus pidamisele pidid tu-

lema suusavõistlused. Kaaluti ja mõeldi, kas võistlusi mitte Kanasse üle kanda, kuna põhjapool ilm külmem oli ja olud võistluste korraldamiseks paremad.

Varakult võistlusteks kohale sõidud ur oplatad ei saanud kor-

ralikult harjutada. Alles paar päeva enne võistluste algust muutus ilm külmemaks ning sadas lund. Võistlejad võisid minna välja harjutustele. Kuid siin sadasid mees-tele õnnetused kaela. Soome suusataja Liikanen sai tublisti vigas-

tada, murdes käe, ning peab edaspididest jõukatsumistest loobuma. Rootslane Gillis Graffström, kes korduvalt tulnud iluuisutamises meistriks, harjutustel Lake Placidis kukkus maha ning vigastas põlve. Mees tuli toimetada haigemajja. Tema võistlusest osavõtmise küsimus oli lahtine nende ridade kirjutamisel.

Bobide mägi on ehitatud eriliste nõuete järele väga järskude keerdudega. Nendega on harjunud ameeriklased, kuna võõrastele mäest sõitmine tõsiselt raskust valmistab. Saksa neljikkbob Zahn juhtimisel suutis kord arendada 112 kilomeetri kiirust kuid keerde iseäralduse mittetundmise tõttu kelle lendas üle kurveääre ja kukkus 5 meetri kõrguselt alla. Zahn sai tublisti vigastada, kuid kaaslased pääsesid kergema põrutusega. Ometi oli Saksa meeskond tehtud võistlusvõimetuks. Et kuidagi halvast seisukorrast pääseda, tuldi Saksa komitee palvele vastu ja lubati startida uuel meeskonnal, mida juhib parun Valter von Mumm. Ta kutsus oma vanad kaaslased New-Yorgist telefoniteel Lake Placidi. Meeskonda kuuluvad veel Hasso van Bismarck, parun Hasselt ja Albert Block. Von Mumm sõidab Ameerika kulgul, kuna sakslane Kilian kasutab saksa kelku, kuigi olümpia bobtee on eriliselt ehitatud just ameerika kulkude jaoks, millega parem on kurveid võtta.

Harjutustel kaasasõitjad tõendavad, et mäest laskumisel kiirus tihti tõuseb üle 80 kilomeetri, kusjuures mitteharjunul väga raske on ümbruskonda vaadelda.

Ameeriklased olid harjutustel täiuslikkuseni tundma õppinud bobitee saladusi, mis nende meeskondadele annab võistlustel suure edu ja võiduvõimaluse.

Tee omab 25 pööret, mis nõuavad suuri pingutusi nii tüürijalt kui ka pidurdajalt. Raskem on „sik-sak“ kurve, mis igat kelku umb. 5 jala pikkuselt õhku viskab. Kuna sakslane Zahn seda kurvet ei tunnud kaotas silmapilguks võimaluse juhtida kelku ning sellest järgneski õnnetus.

Hüppemäe tee oli sula tõttu ka paljaks läinud ja kõlbatuks muutunud, kavatseti isegi lund transporteerima hakata, et hüppevõist-

(Järg 3. küljel.)

Pilt Lake Placidilt: ülal — viimased ühisstardi harjutused enne suurvõistlusi; vasakul — Kanada värava-vaht vastutusrikkal tööil; paremal — harjutustel hiilgavat aega näidanud Saksa bobimeeskond, kes õnnetuse tõttu võistlusvõimetu; all — Lake Placidi kardetava 25-kurvelise bobitee lõpposa. Bobitee on ehitatud Mont van Hoevenbergi veerule ühelt Saksa insenerilt, sest Ameerikas ei leidunud vastavat spetsialisti. Kelgumäe pikkus on 2350 meetrit, tema keskmine languskraad 1:10. Sõidutee laius on 2 meetrit, kurvedel laieneb 3—7 m. Ehitatuna 1930 a. sügisel, tema ehituskulud ulatasid 200.000 dollarini.

Enam tähelepanu kodumaa jalgpallivõistlusile.

Piir välismeeskondade sisseveole. Liiduklassi 8 meeskonda.

Seistes momendil järjekorralise Eesti jalgpalliliidu asemikekogu koosoleku eel, mil puhul ei ole vist asjatu peatuda veidi meie pallielu ja selle tuleviku perspektiivide juures. Ning seda enam kui vaadelda kainema pilguga meie naaberriikide Soome ja Läti pallikongresside viimaseid otsuseid. Kõikjal näeme senise põhimõtte ümberlõikamist ja täiesti uut suunda lähenevaks hooajaks. Ka meil Eestis ei taheta enam noaegse esivõistluste korruga leppida, on otse karjuv tarvidus uue suuna järele.

Jalgpallielu kuulus varem hegemoonia täielikult Tallinnale, kuna provintsi palliseltsid kerkisid sportlikule näitelavale alles paari viimase aasta jooksul ja eriti silmatorkav vanade traditsioonide ümberlõikamisena tundus 1931. a. hooaeg, mil provintsi seltsid kodulinnades ja nimelt Pärnus ning Narvas serveerisid üllatuseüllatusele lüües liiduklassi meeskondi pea eranditult. Tõendusena Pärnu Tervise läinud hooaja matšide arhiivist järgmist: võit TJK-i üle 6:2, Tall. Kaleviga 1:1, „outsider“ Estoniaga 2:1, Läti liiduklassi LSB üle võit 3:2, Riia Unioniga, 6:2 ja 4:1 ning Soome pallimeistri Kiffenile napid kaotused 1:3 ja 5:6!! Praegu on olukord selline, et provintsi meeskonnad on võistlusvõimelised võitude suhtes vaid kodulinnas, kuna nende esinemised võõral pinnal on lõppenud suure fiaskoga. Näiteks jällegi Pärnu Tervis, kes aastaid võõrastes oludes on olnud sunnitud kapituleerima finaalnõksul — pääsul liiduklassi.

Naaberriiges näeme aga, et pallitase on ühtlasem, kus ka provintsi seltsel on antud kaasaraäkimise õigus esivõistlustest osavõtmisega, kus liiduklassi meeskondi arv on suurem. Niihästi Liibavi, kus Olimpia on tulnud isegi meistriks ja Soome Viiburi palliseltsid jne.

Eesti pallielu intensiivsemaks muutmiseks ja andmiseks provintsi kaasaraäkimise õigust — tu-

leks esmajoones muuta meie liiduklassi esivõistluste korda.

1) Praeguse ühe ringi süsteem tuleks asendada Euroopa nimekamate pallimaade, nagu Ingise, Austria, Tšehhi ja meie naabrite Soome ning Läti j. t. eeskujul kahekordse turniiri süsteemiga. Seejuures tuleks igal palliseltsil kohtuda aasta jooksul esivõistluste sarjas kaks korda teineteisega. Esimene ring lavastuks kevadel ja teine sügisel.

2) Liiduklassi meeskondi arv tuleb suurendada ja tõsta vähemalt 8-le. Senistele: Sport, Kalev, TJK, Puhkekodu, Narva Võitleja ja Narva Tennis-Hokiklubile tuleks asemikekogu erakordse otsusega lisa nõutada Tallinna Estonia ja Pärnu Tervise näol. Täitsa kurioosumina tundub läinud aastane otsus palliliidu parlamendilt, et jäeti 1931. a. paremuselt teine Estonia liiduklassi

ukse taha pealinna seltside kades-tusliikude mahhinatsioonide tulemusena!

Mis puutub Tervisesse, kui ajakirjanduses tituleeritud „liiduklassi taltsutaja“ oreooliga, siis oleks tal aeg juba kuuluda Pärnu parima palliseltsina liiduklassi oma taseme tõttu. Kõneldes provintsi tasemest pörkame igal sammul kokku juba eeltoodud väitega, et provints vaid kodulinnas on võidukas, kuid väljaspool oma administratsiooni piire on haihtunud võidukus nullini ja näitena Tervise iga-aastased kaotusliikud gastrollid Tallinna liiduklassi finaalsiks.

Uue süsteemi juures 8 meeskonnaga tuleks pidamisele üldse liiduklassi esivõistluste tsükliks 56 matschi, neist 28 kevadel ja samane arv sügisel. Minu kava juures, mille järele meeskondi kuuluks liiduklassi Tallinnast, Narvast ja Pärnust ning pidades pooled pro-

vintsi mängudest pealinnas ja teine osa Narvas ja Pärnus, langeks mõlemil sesoonil umbes 10 mängu provintsi. Seega oleks provintsi parimail palliseltsel kindlustatud hooaja jooksul igal 14 mängu, neist osa kodulinnas ja teine osa väljaspool.

Esitatud kava juures on antud provintsi kaasaraäkimise õigus ja pühendatud suurim tähelepanu oma meeskondade võistlusile teiste jalgpalli suurriikide eeskujul.

Samuti peaks tulema asemikekogus ka kõnele välismeeskondade sisseveo piiramise küsimus, s. t. üksikseltside meeskondade suhtes, kuna maa- ja linnavõistlused jääks endiselt. Ka siin tuleb leida mingi kompromissettepanek, kuna täieline keeld liiga hellitatud pealinna publikule mõjuks eemaletõukavalt võistlusilt. Arno Poolak.

Kiiruisutamise tehnika.

Jalgade perpendikulaarne ja paralleelne asend. Norralaste stiil.

VERNER KRAUSE Berliinist.

Peale kolm nädalat kestnud suula on möödunud ning aset annud isegi liiga suurele külmale, mis omakorda talisportlaste tuju rikub. Ometi on nüüd jääd ja võib minna välja uisuteele harrastama kiiruisutamist. See võistlusala on väga vana. Esimene teade kiiruisutamise võistlusest on olemas Inglismaalt 1763. aastast. Teiseks kiiruisutamise kantsiks oli Hollandi, kus ka naised esimestest võistlustest peale osavõtjate ridades olid. Startimas võidi näha 51-aastaseid daame. Missugune daam sellises vanuses veel tänapäeval leiduks tegevsporlaste ridades?

Sellest ajast peale on muutunud uisutamise tehnika, uiskude vorm ning paljud muud. Edasi on aga sellel spordialal juhtivateks maadeks saanud Norra ja Soome. Mõnel lõunapoolsemas Euroopa riigis võib leida elavat ja edukat poolehoidu sellele alale. Nii näeme väljadel tulemusrikkaid hollandlasi, sakslasi ja austerlasi. Veel 1896. ja 1897. a. Julius Seyler Münchenist suutis tulla Euroopa meistriks. Tänapäeval on aga põhjamaad ainuvalitsejad maailma- ja Euroopa meistrite nimekirjas ja rekordite püstitamisel. See on selletatav asjaoluga, et nii Norras kui Soomes kiiruisutamine on väga levinud spordiala. Pealegi soodustab seda kliimatiline olukord. Talv tuleb varakult ning toob endaga kaasa loodusliku jää, mis võimaldab kestva harjutamist.

Neis maades loodi siis ka jooksetehnika, mis tänapäeval peetakse eeskujuks teistele ning mida kõikide maade kiiruisutajad ära õppida tahavad. Kuigi kehalised võimed selle ala juures mõõduandvad on, siiski kindla hoolsusega õpitud tehnika aitab selle ala tundma õppida peensuseni ja sellega saavutada täiuslikust. Kas teised riigid suuri edusamme suudavad teha kunstjäädajadeta, on küsitav,

kuna harilikult puuduvad harjutamisvõimalused. Palju tähendab aga harjutamine, mida näitab Viini eeskujuga, kus ehitatud kunstlik jääväli. Austria selle tõttu 1925. a. suutis Otto Polasceki viia Euroopa meistrivõistluste võitmiseni, kusjuures tahaplaanile jäid põhjamaade head uisutajad. Tänapäeval ongi Viin kujunenud iluisutamise kantsiks.

Senini on n. n. norra stiil kõige suuremaid tagajärgi annud. Juba startimise juures ilmneb selle algupära. Saksa kiiruisutajad alustasid jooksu järgimisest asendist: Vasaku jala seadsid nad jooksu sihis, kuna parem jalg oli asetatud esimese taha perpendikulaarselt. Stardikaskluse juures tehakse tagumise jalaga tõuge. Põhjamaalased asetavad mõlemad jalad üksteise ligidale põiki jooksusihile. Stardikaskluse juures võistleja äkilise ja jõurikka pööramisega keerab keha välgukiirelt jooksusuunas. Otsekohe alustatakse viimase pingutuseni kiiret jooksu: „pühitakse minema“. Samane startimine on võrdlemisi raske. Ometi peavad kiiruisutajad, kes soovivad maitsa võidujoovastust, selle ära õppima!

Põhjamaalastelt tuleb õppida ka äratõuke ja kehahoidmise viisi. Iga äratõuge uisuga peab andma silmnähtava keha edasiviimise. See ei tohi aga sündida katkendliselt, vaid peab kujunema rahulikuks ja ilusaks liuglemiseks jääle. Seda saavutatakse aga ainult siis, kui äratõuke juures tegev on uisu jääga kogu kokkupuute pind. Lihased peavad töötama elastiliselt ning jõurikkalt. Äratõuge sünnib keskkehast tagapoole kuni jalg täielikult välja sirutatud on. Samal silmapilgul vabaneb jalg jääst, kuid ei tõsteta liiga kõrgele õhku. Iseendast kandub jalg ettepoole ning asetatakse umbes 15 sentimeetri võrra teisest jalast ettepoole jääle, mille järele teine jalg äratõuke

liigutust alustab. Kunagi ei tohi ettepoole jääle asetatav jalg sirgena jääd puudutada, kuid see tuleb elastiliselt ettepoole lükata.

Äratõukega parema jalaga peab keha ülemine osa kalduma vasakule ja vastupidi. Käed peavad võimalikult puusade kõrgusel seljale asetatud olema. Neil on edasijõudmiseks vähe kaasa rääkida. Nende liigutamine sirgel rajal nõuaks ainult asjatut jõukulu.

Kiiruisutamisel raskemaks kohaks on kurved. Isegi parimad uisutamismeistrid võivad kaotada võiduvõimalused, kui nad ei oska vabalt ja komistamatult kurvedel edasi jõuda. Kurvedel jooksmine annab tunnistuse jooksja tublidusest ja oskusest. Enamik võistlusi otsustatakse just kurvetechnikaga. Paljudes valitseb veel ekslik arvamine, et kurved võetakse n. n. „ülejala seadmise“ga. Kuuldes erilist ja meeldivat krõbisemist jääle peab tildiselt arvama, et uisutaja liigub tõukeliselt. Kuid see ei anna tulemust. Kurvedel ei saa leppida „ülejala panemisega“. Uueaaja tehnika on sootuks teistsugune. Parem jalg pehme libisemisega lükatakse vasaku jala ette. Kuna parem jalg nüüd liigleb sisemiselt serval, teeb vasak jalg küljele taha tõuke uisu välisservaga. Siis liigub see jalg jälle parema jala juure ja nii edasi. Selles jalgade liikumises peitub põhjamaade kurvetechnika suur saladus. See võimaldab viimaseni kasutada mõlemi jala äratõuke jõudu, mis aga ainult siis võimalik on kui üks jalg kindlustab kehale kindla asendi. Parem jalg libiseb uisu sisemiselt serval, vasak teeb äratõuke välisservaga.

Keha asendi tähtsus on mõõduandev, eriti suur aga kurvedel. Paljud jooksjad langetavad keha liiga palju ettepoole. Sirgel keha

(Järg 7. küljel.)

TALLINN, Pikkt. 47
Tel. 444-22.

Soovitab suures valikus:

**Suuske, suusakeppe, suusa-
saapaid, tuulekindlaid suu-
sajakke, suusamütse, suu-
samääret, suusasokke,
suusa nahkkindaid.**

*Liivraud, liivraud saapaid, liiv-
raud rihme.*

*Hockey pantschid, hockey saapad,
hockey keppe, hockey palle. Tõu-
ke kalgud, sp. kalgud, laste kalgud.
Villaseid kamsone ja training ülik.*

Peale selle ladus kõiksuga spordi abinõud.

Lake Placidi talimängud...

(Algus 1. küljel.)

lusi pidada. Ometi lõpeks tuli lumi, mis võimaldas harjutamist.

Hüppemägi võimaldab teoreetiliselt saavutusi kõige enam 65 meetrit. Kuid parimad mehed sel alal vennad Ruudid Norrast saavutasid 69 ja 70 meetrit.

Gillis Grafströmil vigastuse järel duseks tekkis põlves vesi ning sellepärast polnud lootust tema osavõtuks. Viinlased aga hakkasid tema nimel halba nalja tegema, põhjendades loobumist kartusega Karl Schäferi ees. Rootslane vihas selle järele ning hambaid kokku pigistades jatkas treeningut. Sonja Henie on ka kohal ning harjutab agaralt. Tema tõsisteks vastasteks peetakse kahte noort vaevalt üheteistaastast, inglannat Taylori ja Colledgi.

Jäähoki võistluste kesiseks jäämise tõttu, kuna osa võtavad ainult neli meeskonda, kavatsesi pidada ühte näitevõistlust Ühisriikide asjaarmastajate ja elukutselistel vahel. Kanada protesteeris selle vastu, kuna elukutselistel esinemine kuidagi kooskõlas ei ole olümpia mängude mõttega.

Juba varemalt oli tõsiseid lahkuminekuid kiiruisutamise ühisstardi pärast. Ameeriklased olid seda Rahvusvahelise uisuliidu kongressil nõudnud ning soovitanud paarisstarti, kus võistlejate vahel on 1/2 ringi kõrvale jätta. Küll protesteerisid Norra ja Soome selle vastu, kuid asjatult. Nüüdsed võistlused pidid näitama, kas nõutud startimisviis paremaid aegu võimaldab saavutada või toob see endaga raskuse kaasa. Kiiruisutamise võistluste pidamiseks oli 400 meetri ring, mis 12 meetrit lai. Euroopa võistlejatele tegi uus startimisviis raskusi, mida aitas suurendada asjaolu, et neil puudus „koostöö“ vastase kõrvaldamiseks, mida kodumaalased tublisti harjutanud. Võis seega eeldada passimisjooksu, kus seljatagaolijal raske oli eelolevatest mööda minna tee sulgemise tõttu.

Saksa jäähoki meeskond mängis enne Lake Placidi jõudmist Bostonis, kus kaotas 3:4.

Olümpia mängud äratasid dollari maal suurt tähelepanu. 3. veebruariks oli kogunud 7000 välispealtvaatajat mitte ainult ümbuskonnast, vaid ka kaugemalt. Isegi Chicagost tulid erarongid.

Kõikide nende asjaolude juures on arusaadav, et võistlejate pere, kuhu kuulusid 17 riigist umbes 330 sportlast, meeleolu kõige parem ei olnud. Kaugeltki mitte nii

500 mt. jooksu võitis Shea.

Kiiruisutamise võistlused algasid 500 mt. eeljoosudega. See pakkus erilist huvi võistlejate ja korraldajate ridades, kuna esimesed jooksud pidid näitama, kuidas Norra maailmameistrite klass suudab kohaneda ühisstardi juures. Kuid juba minuti pärast paistis silma ameeriklaste paremus. Lake Placidist pärit Jack Shea tuli võit-

roosiiselt ei oodatud võistluspäeva kui eelmistel mängudel Chamonit ja St. Moritzi väljadel. Nii oldi siis närvilised ja surutud meeleoluga, kui eelmistel mängudel Chamonix mida toimetati kell 10 hommikul, mil meil ajamõõtja näitab juba 5 õhtutundi.

Neljapäeva hommikul aga ilmastik üllatas kõiki ja tõstis tublisti nii võistlejate kui ka korraldajate tuju. Ilm oli eeskujulik. Paistis päike ning kraadiklaas näitas 3 pügalat alla nulli.

Kahjuks oli staadion küllastajate poolt ainult kakskolmandiku osas täidetud, kuna kallide piletite tõttu paljudki pidid loobuma lõbust võistlusi oma silmaga jälgida.

Olümpia lipu järele kandsid kõikide osavõtjate esindajad rahvuslippe, kusjuures nende hulgas tähestiku järele esimeseks osutus Austria lipp. Erilise ovatsiooni osaliseks said Ameerika ning Norra meeskonnad.

Kuberner Roosenvall pidas avalduse, kus ta mõtet avaldas, et vanaaja eeskujul olümpia mängude pidamisel peavad vaikima kõik sõjalised tegutsemised. Vaatamata sellele poolpoliitilisele avaldusele Jaapani meeskond sai sõbralikkude auavalduste osaliseks. Norra võistlejate sulgas sammuv punases nahkmantlis Sonja Henie sai erilise ovatsiooni osaliseks.

Libedal jääl oli marssimine raskendatud ning vaatamata pingutustele mitte libiseda tekkis tihti lõbusaid vahejuhtumisi.

Mõjurikas oli olümpia vande andmine. Fanfaarid mängisid palvet, lipud langetati ning lõunana naba vallutaja lendur admiral Byrd kandis ette vande.

Kohal ei puudunud hulgaliselt helifilmi mehi ja päevapiltnikke. Need takistasid seevõrt mängude avamist, et tseremoonia venis üle tunnivõrra pikemaks ettenähtud ajast.

Pealtvaatajad olid riietatud tuliuttesse talikostüümidesse. Kuid ometi torkas silma nende asjatundlikkuse puudus võistluste jälgimisel. Kirjeldamata suur oli rahva vaimustus ameeriklase Shea võidu puhul 500 meetri kiiruisutamises. Siin ilmnis selgelt ameeriklaste fanatism.

Kahtlematult on Shea head eeldused saavutada häid tagajärgi. Tema kehalised omadused on justkui loodud kiiruisutamiseks, mis laseb kindlasti arvata, et ta nimi edaspidigi esineb rekordilhetedel. Esimesel päeval ta parandas lühimaa jooksu olümpiarekordi ligi 2 sekundi võrra.

jaks, kuid ometi tõestus otsekohe, et võitjaks ei osutunud parim mees, kuna külalistele mitteluntud süsteem halvavalt mõjus. Tõendab seda asjaolu, et teiseks tuli norralane Evensen, kes paremuse saavutas oma kaasmaalaste üle selle tõttu, et ta kauemat aega on kohapeal treeninud ühisstardi ning uurinud selle saladusi.

Ülesantud võistlejatest puudusid mitmed. Teiste hulgas ka Kanada meister Ross Robinson. Sellepärast peeti ainult 3 eeljoosu. Iga eeljoosu kaks parimat läksid lõpujooksu.

Esimeses eeljoosus võitis kanadalane Frank Stack 44,3 sekundiga. Talle järgnesid Jack Shea ja norralane Lindboe. Teises eeljoosus võitis norralane Evensen — 45,3 sek. Järgnesid Willie Logan — Kanada ja norralane Pedersen. Kolmandas eeljoosus: Aleksander Hurd — Kanada, ajaga 44,9 sek. ameeriklase Farrelli ees.

5000 mt. võistluses jälle Ameerika esikohal.

Ameeriklaste suur pailaps Irving Jaffee, kes tähelepanu äratas juba talimängudel St. Moritsas, ei valmistanud pettumust, kuna ta on pikamaa jooksja. Tal läks korda esimest kohta saavutada 5000 mt. jooksus tuua ameerikale teise kuldmedali. Võistlejad jaotati kahte eeljoosu. Esimese neist võitis Jaffee 9:51,6, lüües oma kaasmaalast Murphys ja norralast Ballangrudi. Kaks viimast lõpetasid nii, et nende vahel üldse paremust ei suudetud kindlaks teha. Neljandaks jäi kanadalane Smyth. Teises eeljoosus võitis Evensen 10.01,4, lüües Taylori, Logani ja ja Stacki. Need kaheksa meest võtsid osa lõppvõistlustest. Norra koloonia hinge kinnihoidmisega jälgisid oma kahe kaasmaalase pingutusi. Evensen ja Ballangrud pole aga kasvanud oma vastaste lõpujooksu taktikale. Müriseva kära

Kanada võit Ameerika üle jäähokis.

Peale kiiruisutamise võistlusi peeti jäähoki võistlust Kanada Ija Ameerika vahel. Kumbki meeskond ei näidanud head kokkumängu. Alust hinnatakse selles, et võistlusväli oli valitud väiksemate mõõtude kohaselt, mis aga moodsale jäähokile kitsas on. Esimene mäng pidi õieti otsustama, kumb tuleb meistriks, kuna Euroopast tulnud meeskonnad, nii Saksa kui Poola, tõsiste vastaste kilda ei kuulunud.

Ameeriklased näitasid aga tõsist vastupanu ning sellepärast mäng kujunes väga põnevaks. Alles mänguaja pikenduse järele suutis Kanada võitjaks tulla tagajärg 2:1 (0:0, 0:1, 1:0, 1:0). Ometi olid kanadalased Chamonix võistlustel 1924. a. suures ülekaalus, lüües naabreid 6:0. 1928. a. puudus Ameerika mängudel. Võistluse lõpupäeval seisab ees teine kohtamine mõlema meeskonna vahel ning siis on küsitav, kumb pool võidumeheks jääb.

Võistlus algas kanadalaste ägeda pealetungiga tormajate poolt,

Saksa-Poola 2:1

Neljapäeval peale lõunat peeti hokivõistlust Saksa ja Poola vahel. Ilmastik oli sootuks muutunud. Pääksepaike oli kadunud. Taevast katsid rasked pilved. Vaevalt suudeti mängu alustada, kui torm täies hoos möllama hakkas. Tuisk oli niivõrt tugev, et arvati tarviliku olevat võistlust katkestada.

Sakslased suutsid siin oma paremust maksma panna ja võita Poolat 2:1. Esimene aeg lõppes väravateta. Lumega täidetud jääl

Lõpujooks tõstis pealtvaatajaskonna pinevuse eriti kõrgele. Viie ameeriklase ja kanadalase vastu oli ainult üks eurooplane Evensen.

Hea start ning juba välkusid meeste uisud jääl. Shea oli kiirelt pääsenud juhtimisele, mis kohta ta lõpuni käest ei annud. Ta aeg oli 43,4 sek. Evensenist oli ta ees 5 meetri võrra. Edasi järgnesid 3 meetri võrra norralasest taga Hurd, Stack, Logan ja Farrell.

Järgnes kõrvulukustav kiiduvõid. Oli ju Ameerika võitnud esimese kuldmedali.

all lõpetas Jaffee esimesena jooksu. Ta aeg oli 9:40.8. Järgnesid Murphy, Logan ja Taylor. Alles siis Ballangrud ja Evensen ning nende järele Stack ja Smith viimastena.

Massistardi kohta tähendasid asjatundjad, et norralased küll paremad olid võimete poolest, kuid kaotasid selletõttu, et ameeriklased uue korra hästi äraõppinud olid. Massistart olla parem võistlusstiim, millel palju headusi, kuna ühtegi spordiala ei tohi paljaks akadeemiliseks tehnikaks. Pea ja siida peavad kaasa kõnelema. Skandinaavlased osutasid aga halvadeks taktikerideks.

Teiseks aga massistardi juures iga viga ja komistamine takistab vastaseid. Soomlane Blomquist ei pääsenud üldse lõppvõistlusele jaapanlase kukkumise tõttu.

kes alaliselt vastaste kolmandikväljale tungisid. Ameerika kaitse töötas taitmatult ning tõrjus tagasi kõik pealetungid. Aeg lõppes värvavata. Teisel mänguajal käis kanadalaste käsi veel halvem. Nad ei suutnud midagi kätte saada. Nendegi pealetung on raugenud. Vastane aga saavutas värava Everetti suurepärasest löögist. Nüüd juhtis juba USA.

Kanadalased panid kõik mängu. Tuli ette vapustavaid stseene kumbagi värava all. Mäng kui ka pealtvaatajate pinevus jõudis haripunktini kui favoriteeritud Kanada Stimpsoni löögist mängu viigistas, mis ka mängu normaalaja tulemuseks jäi. Võistlust pikendati kaks korda 5 minuti võrra. Paistis koguni, et jällegi tulemus saavutamata jääb. Ometi vaevalt enne lõppu kanadalane Lindquist suutis ketast nii hästi väravale lüüa, et USA väravavaht püüdmiseks midagi ei suutnud teha. Nii võitis siis Kanada esimese mängu.

oli raske ketast paari meetri peale edasi toimetada. Kokkumängust ei võinud üldse juttugi olla. Nii tuli siis leppida soolo mänguga, et midagi kätte saada ja väravani jõuda. Esimese värava lõi sakslane Fänecke. Kuid rõõm ei kestnud sakslastel kuigi kaua. Mõne minuti pärast poolakas Kovalski viigistas mängu. Alles veidi enne lõppu suutis Schröttle saavutada võiduvärava.

(Järg 5. küljel.)

Tartus oli sport-tegelaste päev.

Päeva üksmeelse töö tulemusena võeti vastu kogu resolutsioone.

Pühapäeval leidis aset Tartus esimene Tartumaa sporditegelaste päev, millest võtsid osa kohalikud linna- ja maa-spordiorganisatsioonide esindajad. Päeva kava oli koostatud väga mitmekülgseks, kusjuures peaarhiv lausus referaatide, millised olid püütud koostada võimalikult laialtlevikulist, ning ettekanne kompetentselt kooli- ja kehakasvatuse tegelasilt. Sporditegelaste päev võttis ka vastu kogu rea resolutsioone, edaspidise tegevuse rakendamisel. Üldiselt mõõdukas päev haruldase üksmeelse vaimus, ning aktuaalsete küsimuste arutlusis.

Lõpuks oli korraldatud ülikooli võimlas spordi- ja mängude demonstrotsioonõhtu.

Kõrgete sportlike mõtete sisendamine, ning mõtete vahetamine uute sihtide loomisel — oli esimese Tartumaa sporditegelaste päeva korraldava toimkonna eesmärgiks spordipäeva kokku kutsunud, mis teostus mõeldud pühapäeval Tartus, kohaliku spordiseltsi „Kalevi“ ruumides.

Päevast võtsid osa kohalikud linna- kui ka maa-spordiorganisatsioonide esindajad. Kurvastaval kombel oli aga viimaseid päevale ilmunud vaid kaks, kuigi too päev oli mõeldud suurelt osalt ka maaseltside päevaküsimuste arutamiseks, ning väljapaasu otsimiseks maasportlikult apaatselt olukorrast.

Päeva avas korraldava toimkonna nimel Eesti Kehakultuuri Sihtkapitali valitsuse liige prof. A. Paldrock, tervitades kokkutulnuid, ning soovides päevale head kordaminekut.

Tervituste osas andsid üle tervitused kohalike seltside esindajate päevale suusõnaliselt, kuna telegrammi teel õnne soovis Võrumaa sporditegelaste pere poolt Võrumaa Spordiliidu esimees dr. Kolon.

Sissejuhatuses päevale Eesti Spordi Kesklidu abiesimees K. Pahl tutvustas koosolijaid päeva mõtte ning sihtidega, mille järele asuti referaatide esitamisele.

Referaatide ettekandmise ajaks oli nähtud ette 10 min. Selle aja jooksu lei suutnud aga paljud referendid oma ainet küllaldase põhjalikkusega käsitada, vaid olid sunnitud piirduma pealiskaudse ülevaatega. Edaspidi tuleks siiski vast kõnelega pisut pikendada.

Esmiesena refereeris A. Kalamees, teemil „Kehakasvatuse tähtsus“. Keha- ja vaimukultuur peaks leidma paralleelset harrastamist, mitte aga lastama erilist sümpaatiat osaks saada vaid kehale, nagu see tänapäeval sportlaste juures sageli ette tuleb.

Kehaline kasvatus ja tsivilisatsioon on omavahel lähedas seoses, ning tsivilisatsioon ongi toonud esile tarve kehalise kasvatus järele, kusjuures esimese mitmesugused arengustapad on loonud vastavad spordialad. Kehalise kasvatus tarvidusest oleksid eriti tähtsad — füsioloogiline, tervishooldlik, kasvatuslik ja bioloogiline tarve.

Järgnes referaat J. Laursonilt, teemil „Kergejõustik“. Autodidaktiselt viisil ei jõua meie kaugemale „karjamaa tasemest“, vaid juba keskkoolides tuleks istutada õpilastesse spordivaimu, ning selgitada kehakasvatustlike küsimusi teoreetiliselt ja praktiliselt, kuid praegune kehakasvatustlik suund keskkoolides lonkab täiesti.

Edasi tuleks suuremat tähelepanu pöörata sportlaste vaimlisele tasemele, milline on praegu igati võõrastav, avalduses vaid auhindade ja his ning vastutustunde puudumises. Siin tuleks samme astuda kitsendavate määrustega. Referent esitab rea resolutsioone, millised ka spordipäev peaks kiidab.

Teem — „Sport kasvatuslikust seisukohast“ — leiab refereerimist Tartu koolinõuniku J. Langi poolt.

Ühiskonnal on oma alustoad, millele ta rajaneb; need on kohusetäitmine, vastutustunne, auhind ja t. Need lähtekohad peavad saama inimesele põhiveendeks, muidu pole mõeldav ühiselu, ühiskond. Neid lähtekohti inimeses aitab suurel määral sisendada ka sport, näiteks kuidas

oleks mõeldav rühmsport autundeta, enesevalitsemisnõudeta, kohuse- ja vastutusefundeta?

Samuti on sport vaba aja mõistliku ja kasuliku möödasaatmise vahend, ning peaks teed leidma ka vanemaisse inimesisse. Pealegi võiks need oma tasakaalukama teotsemisega eeskujuks olla noorile, kes sageli kipuvad liialdusjse.

Huvitava referaadi, teemil „Naine ja sport“, esitab pr. Mõttus.

„Suusatamisest“ refereerib A. Kalamees. — Suusatamine oleks vajalik teha rahvusspordiks, mis ei leiaks harrastamist mitte ainult pühapäeval, vaid saaks igapäevaseks elutarbeks. Selle teostumisel oleksid vajalikud eelnõudeina — 1. Suusad peaksid tarvitajale tulema kätte odavamad senisest. Sellest ajaks üle kodune suusa valmistus. 2. Tuleks saata maale instruktoreid, kes annaksid eeskju valmistamisel.

3. Asutada suusajaam 4—5 paari suuskadega, et ka neile võimaldada suusatamist, kellel enesest puudub suuskade soetamise võimalus.

4. Korraldada loenguid, propagandasoite ning võistlusi.

E. Hammer refereerib teemil „Veesport“.

Praegune olukord ujumises on halb. Inimesil puudub arusaamine veesporti hüvedest, ei tea muud, kui et „vesi hästi karastab“. Meie veesportlased kannavad pigemini „suplejate“ kui „ujujate“ nime, ning suur protsent nendest on nõguselt. Siin peaks ajutama ummikust üle veesporti eriteadlased, kes propageeriksid ja selgitaksid veesporti kuuluvaid küsimusi.

Edasi refereerib teemil „Organisatsioon, sportlane ja ajakirjandus“ H. Michelson.

Meil on tunnustatud spordiorganisatsiooni mitu, kuid nad on kõik omavahel teatud võistluses. Nende teotsemise reguleerimiseks oleks tarvilik asutada liit.

Üksikorganisatsiooni suurimaks paheks on kaldumine kõige armutumale printsipiile — võistlusele. Sellega on väga lähedas seoses igasugused päevarahad j. t., mis võivad tekitada üksikuis liigetes pahameelt ja vihavaenu, halvates seega kogu organisatsiooni sõbralikku koostööd. Siin pole süüdi mitte üksnes selts, vaid sportlane. Viimane peaks olema ise solidaarne, keeldudes igasugusest „meeleheadest“. Tegur, mis neid mõemaid püüab ühendada, on ajakirjandus, kuid kallutab oma sümpaatiat üksikule sportlasele. Siin peaks aga oldama ettevaatlikum kriitikaga. Eriti kardetavad on „kõmulehed“, millised kasutavad sageli sporti enese reklaamiks. Need tulevad hukka mõista.

Lõpuks tuleks korraldada valjemat kontrolli võistluste korraldamise suhtes, et need ei kujuneks mitte „rahategemisvõimalusiks“.

Järgneb referaat E. Rosenblatilt, teemil „Spordiväljad ja võimlad“. Referent toob ülevaate Frankfurti (M. ä.) spordikorraldusest, ning kannab ette moodsa võimla ehitamise direktiivid, kuna olulisem osa — spordiplatside küsimus — jääb ajapuudusel peaaegu puudutamata.

„Kasvatuslik külg spordiorganisatsioonides“ leiab refereerimist A. Kingu poolt.

Spordiseltsid annavad oma liikmeile halba eeskju, võttes vastu ühest seltsist välja astunud sportlase teise, mida eriti kasutavad mõnjud „suusportlased“. Siin peaks töötama kontaktis, ning ärahojtama olukord, kus spordiseltsid on muutumas sportlaste „lipsislemadeks“. Piirata tuleks ka sportlase kuuluvust mitmesse seltsi. Tähelepanu tuleb pöörata samuti sportlaste esinemisele, et need sünniks äldjste viisakusenormide piirides.

Kehakultuuri Sihtkapitali valitsuse teaduslik sekretär E. Idla puudutab „Võimlemisküsimust“. Selle asemel, et alata teemiga, kujuneb ettekanne eelmiste referaatide teravaks kriitikaks.

Puudutades muu seas ka võimlemist, leiab ta selle olevat kesk- ja algkoolides alla nõrga, ning juhib eriliselt tähelepanu spordi süvendamisele maal. Ei saa muidugi propageerida maal alu, mis ei sobi maastüübile, vaid tuleb arendada just maadlust ja võimlemist. Tuleb tähelepanu juhtida üldise massi tervisliku seisukorra parandamisele, mitte aga üksikuile kangelasile.

J. Martin kannab ette referaadi — „Talisport, uisusport“.

Uisusport mõjub haruldast hästi lihasetööle, samuti hingamiseliidele ja närvikavale, ning peaks leidma laialdasemat harrastamist kui praegu. Eriti oleks sobiv seada uisutamise koolide võimlemiskavva, sest sisevõimlemise tingimused on halvad.

Lõpuks refereerib teemil „Raskejõustik“ J. Villemson, toonitades et raskejõustik on ala, mis sobib meie kõige enam, ning on kujunevad meie rahvusspordiks. Seda on küllalt kujukalt näidanud suurused, nagu Lurich ja Hackenschmidt, ning kuldmedalid olümpiamängudel. Edasi tuleks minna selle ala arendamises veelgi intensiivsemalt.

Järgmise päevakorra punktina võetakse vastu rida resolutsioone.

1. Kehaline kasvatus peab saama modernaja inimkasvatuses lahutamatuks osaks vaimlise kasvatus kõrval. Keh. kasv. on tähtis füsioloogiline, tervishooldiline, kasvatusline ja bioloogiline faktor. Aidaku kehaline kasvatus tõsta Eesti rahva elujõudu, elurõõmu ja keha selektsiooni. Viimane on tähtis kaastegur Eesti rahva olemasolu võistluses rahvaste peres. (Kalamees).

2. Suusasport, kui ilusajm, tervishooldlik ja rahvalik talisport väär

senisest suuremat tähelepanu. Ta hüüab meid loodusele ligemale. Odavate suuskade produtseerimisega muutugu suusasport igapäiseks tarveks eli praktiliste ülesannete täitmisel. Samuti olgu suusasport sportlase printsipiina maksev võistlusspordina seltside, koolide, külade jne. vahel. Suusatamine olgu rahva tervise parandamiseks ja alalhojaks mõjuv kaastegur. (Kalamees).

3. Sportorganisatsioonides tuleb kasvatuslikule küljele pöörata tõsist tähelepanu. (Kink).

4. Kasvatuslik tegevus on tarvilik kõikide seltside koostöö üle maakonna, üle riigi; selleks võt töötaida ühised alused.

5. Hukka mõista sportlastele soodustuste pakkumine teistest seltsidest üleemeelitamise shiga. (Kink).

6. Spordiseltsidel tuleb tõsist tähelepanu pöörata sportlaste esinemisele, mis peab sündima äldjste viisakuse ja käitumise reeglite piires. (Kink).

7. Sportlik tegevus on tähtis vahend väärtusliku kodaniku kasvatusel, mitte üksi kehalise, vaid ka kõlbilise kasvatus mõttes. (Lang).

8. Eriti tuleb hinnata sporti kui otstarbekohast vaba aja kasutamise vahendit. (Lang).

9. Vanem põlv peab suuremal määral kui seni osa võtma aktiivsest sportlase tegevusest; see aitaks kaotada ka väärnähtusi noorsoo sportlase tegevuses. (Lang).

10. Vajame spetsialiste-õpetajaid veesporti alal, et tõsta meie veesporti taset nii massi kui ka veesportlaste hulgas. (Hamer).

11. Naine ja sport. Naine oma füsioloogilise arenevuse tõttu mehest, vajab naise jõukohast sporti, soovitavaks pidades lähedavaltelisi ja loodusele lähendavaid alasid, nagu liihijooksu, ujumist, talisporti, jõuharjutusi kergemate vahenditega, võimlemist ja mängu vabas õhus. Ka võistlus vääril tähelepanu loetletud aladel. (Mõttus).

12. Spordiorganisatsioon jäägu solidaarseks spordile ja nõudku sportlaselt solidaarsust. (Michelson).

13. Sportlane peab nõudma enesest suuremat vastuust spordi kõrge ideeliku väärtuse pärast. (Michelson).

14. Hukka mõista ajakirjanduse avaldused, kus sporti kasutatakse lubamatuks kõmiks ning enese reklaamiks. (Michelson).

15. Võistluste arvu piirata, kaotades n. n. kombineeritud võistlused. (Michelson).

16. Võistl. korraldustes nõuda korraldajalt täielikku kohusetunnet ning vastutust, vaatamata, et see korraldaja isikute vabatahtlik töö. (Michelson).

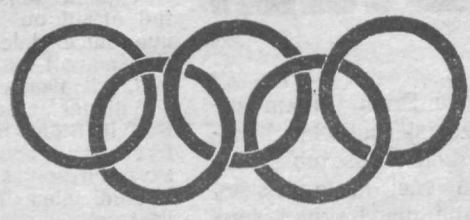
17. Tunnistada keh. kasvatus seisukoht koolis mitterahuldavaks. (Laurson).

18. Hooletuid sportlasi väljaspool (Järg 8. küljel).

Osavõtjad esimesest Tartumaa sporditegelaste päevast.

Talimängud...

Irving Jaffee,
olümpiavõitja 5000 m. kiirusutamises.

Talimängude korraldajad suusa-
teed otsimas.

Jack Shea,
tõi Ameerikale 2 kuldmedali.

Tühjad tribüünid teisel päeval.

Olümpiamängude teisel päeval võidi konstateerida, et ettevõtte kiirub ebaõnnestumise all kannatama. Kuigi Lake Placidi oli kohale sõitnud umbes 3000 väliskülastist ning ilm on suurepärase, oli vähe pealtvaatajaid. Algul oli neid tribüünidel vaevalt 500. Kuid needki istusid ainult tunnikese ning hakkasid siis jao-kaupa lahkuma. Kui aga pidamisele tuli Ühisriikide-Poola võistlus jäähokis, olid tribüünid täiesti tühjaks muutunud. Pealtvaatajad pidasid kohasemaks jälgida kaunite iluuisutajate harjutust. Kuina seal saab mäha kehavormisid esietoovaid sametpükse ja siidsukke.

Kiirusutamine sõimuga ja küünarnukitööga.

Mida vähem oll pealtvaatajaid, seda enam kasvas vihavaen sportlaste vahel, kes esitasid Euroopat ja Ameerikat. Eriti palju ja ohtralt protesteerisid Norra uisutajad, kes massistardi tõttu ameeriklastele alla vanduma pidid.

1500 meetri eeljooks tuli katkestada, kuna võistlejad üksteist elavalt sõimasiid ning keegi neist jooksu juhtimisele ei tahtnud asuda. Selle tõttu jäi jooks päris aeglaseks ning jõudis välja peaaegu seisakuni. Norralased väidavad, et Lake Placidis kiirusutamist ainult küünarnukkide abil võib võita. Kuigi selle juures võib kahelda, peab siiski õigeks võtma, et Ameerika meetod siin rattasõidu kui ka kiirusutamise rüku ja tagajärjed väga halvaks kujunevad.

Tegelikult oli 1500 m. võitja Shea aeg 40 sekundit halvem ajast, mida 1928. a. Thunberg näitas St. Moritzis, kus jää sula ilma tõttu pealegi väga pehme oli. Norralaste nõudmisel, mida toetasid sportlased Soomest ja Jaapanist, pidid ameeriklased muudatusi ette võtma 10.000 m. jooksus, kuna teised sportlased pro-Pikamaajooksu peal oligi meeste vastetiks pidid loobuma võistlustest. hel maa jaotud. Kuid siingi Kanada esindajad said avaldada oma pahameelt ning pidid kibeidusi alla neelama. Eeljooksus kohtunik määras paremuse ameeriklase Schröderile, kuigi kanadalane Stack väikse eduga lõpulindist läbi jooksis ja teda Schröder isegi õnnitles.

Ameerikale tehakse kibedaid etteheiteid, et ta sportlased ebakorrektsed on võistlustel ning Euroopa kaasavõistlejaid teetegiiana ära kasutatavat.

Neljariigi protest.

Soomes, Norra, Rootsi ja Jaapani andsid Ameerika ajakirjandusele ühise seletuse, et nende poolt avaldatakse protesti Ameerika stiilil ka-

sutamise kohta kiirusutamisel. See stiil ei vasta sportlikele ja asjaarmastajatele ideaalidele, kuna see kord kiirusutamise teeb paroodia sihist, kus parim sportlane võitjaks peaks tulema.

Iseloomustav on, et pealtvaatajad vaatajaskonna jaoks, kuigi nad suutsid näidata häid kesksaavutusi.

Euroopa jäähokimehed on pahased.

Jäähokis on tekkinud koostöö Saksa ja Poola mängijate vahel. Peasjalikult on nad pahased vahakohtuniku tegevuse üle. Viimane näib kahtlemata kõiki vigu, kuid karjab ainult ühte poolt. Ameerika kasuks viilistab ta tihti sulgusid ning vastaseid saadab karistuseks väljalt väiksemategi eksituste puhul.

Äri tähtsam kui sport.

Lake Placidis vaieldakse elavalt amatöörismi kriisi üle, mis suure hoo- bi saanud talimängude korraldamisel tehtud kulude tõttu. Esimene viga seisab mängude koha valikus. Kõik sisseseaded ja väljad tulid luua kunstlikult ning läksid selle tõttu palju maksma. Et kuidagi päästa osaliselt kasutatud poolteist miljonit dollarit, kuna ehitati suured jääpaleed, on jäähoki mängud kuhjatud üksteise otsa ning laupäeval peeti isegi kolm võistlust.

Kanada meeskonda kritiseeritakse väga teravalt. Kõik kalkultatsioonid sünnivad äärmisest küljest vaadatuna. Sportlikud ideaalid surutakse sootuks tahaplaanile. Mahafegev kriitika on seda tabavam, et pealtvaatajad mängudest eemale on jäänud.

Publik jookseb ainult bobide harjutusi jälgima. Siingi jälgitakse aegu ja tehakse arvestusi. Sakslane Zahn viibib ainult pealtvaatajana. Saksa bob Kiliani juhtimisel suutis saavutada aega, mis ainult 0,4 sek. halvem parimast ajast, mida näitas ameeriklane Fihke.

Publiku huvi köidab aga Homburger ja viimase pidurdaja Steffens. Viimane on kohalik suurus ja omab kõik joomise ja söömise rekordid ning temaile kuulub ka kodunenud must karu, keda ta ise metsas püüdnud ja sellega ta korraldab lõbusaid poksivõistlusi.

Pealtvaatajad meelitab ka curling, mida seal ekslikult peetakse vanade shoti lordide ajaviiteks, mida peavad omaks viimaseks moeasjaks Kanada shotlased. Arena on sellepärast peaaesjalikult curlingile reserveeritud, millega takistatakse iluuisutamise harjutamist.

ümbruskonda kuidagi Alpidega võrrelda ei saa. Vähemalt reedel ilusa ilmaga paistsid mäed mustamas, kuna puudus lumi.

Shea võidab ka 1500 mt.

Reede hommikul tulid pidamisele kolm eeljooksu 1500 m. Ameeriklased, kes hellitatud olid kahe eelmise päeva võiduga lootsid uutele loorberitele. Nagu selgus, täitusid ka lootused. Norralased arvasid küll teisel päeval parimat näidata, kuid nad ei suutnud kasutada eelmise päeva kogemusi. Sellest siis tekkis, et Ameerika ja Kanada uisutajad reedel veel rohkem „küünarnukke“ tarvitasid, kui eelmisel päeval. Juba eeljooksudel muutus meeleolu väga pinevaks. Lõpuks pidid kohtunikud võistlejaid manitsema hakkama.

Kuid seegi ei aidanud. Norralased olid jällegi kannataja osas, kuna nad võimetud olid oma vastaste trikkide juures. Kuna ka kohtunikud ebasportliku talitamisega vastu põhjameeriklaste poolt mingit tõsist ette ei võtnud, avaldasid põhjameeriklased protesti. Peale 1500 m. jooksu Norra, Rootsi ja Soome einda ad ja kiirusutajad pidasid nõu ja otsustasid tühistada omad ülesandmised 10.000 m. peale kui ka seal tarvitamise peakst ulema massistart.

Eeljooksud ise andsid järgmisi tulemusi. 1. jooksus võitis Taylor — 2.49,3, kuna talle järgnesid Stack ja norralased Evensen ja Engenstengen. 2. eeljooksus võitis Shea Logani ja Ballangrudi ees. Shea aeg 2.58,0. 3. jooks oli kiirem ja võitja Murray aeg oli 2.29,9. Teiseks jäi Hurd.

Lõpujooksus olid 3 ameeriklast ja sama palju kanadalasi. Neil võistlusturudab Jack Shea uuesti oma paremuse maksma panna ja Ameerikale tuua kolmanda kuldmedali. Jooksu lõpetas ta liigagi viletsa ajaga — 2.57,5. Järgnesid Hurd, Logan, Stack, Murray ja Taylor.

10 kilomeetrit takistustega.

Skandinaavlaste kiituseks tähendatakse, et sportliku mõiste kohaselt õnneks teoks ei viinud oma streigi paani, millele nad kaasa tõmbasid ka jaapanlasi. Nad leppisid vormiliku protestiga mitespordlike kätisituste tõttu võistlustel. Nii valit-

ses siis jälle rahu ning võidi jätkata võistluste pidamist 10.000 m. peale.

Esimese eeljooksu võitis kanadalane Aleksander Hurd hea ajaga — 17.41,3. Järgnesid Valentin Bialas — Ameerika, Edvin Vedge — Ameerika ja Ivar Ballangrud — Norra. Need neli olid määratud lõpuvõistlusele, mis pisi aset leidma järgmisel päeval.

Norralaste protesti tagajärjeks oli asjaolu, et kohtunikkude kogu suutremat tähelepanu pööras võistlustele. Kanadalaste seas tekitas suurt pahameelt teade, et A. Hurd, kes võitnud eeljooksu ning kolmandaks tulnud Vedge ühes jaapanlase Ishavari võistlustest kõrvaldati, kuna nad polnud asunud juhtimisele, vaid olid leppinud sellega, et teised juhtideks olid ja sellega jooksmist kergendasid. Selle järele esimese eeljooksu tagajärjed osutusid: Bialas — Ameerika, Ballangrud — Norra, Blomquist — Soome, Staksrud — Norra.

Ka teisel eeljooksul ei läinud kõik hästi korda. Esimeseks finishi tulnud kanadalane Stack samuti diskvalifitseeriti, kuna ta lõpuspurdil norralast Evenseni küünarnukiga tõukas. Tagajärjed: Schroeder — Ameerika — 17.52,8, Jaffee — Ameerika; Evensen — Norra; Engnestengen — Norra.

Lõpujooksu pääsesid seega neli norralast, soomlane ja kolm ameeriklast.

Õõsisel koosolekul otsustas komitee aga 10.000 meetri lõpuvõistlustes esmaspäeval korrata ning pidades uued elvõistlused pühapäeval. Seal näidati järgmisi tagajärge: kanadalane Hurd võitis ajaga 17.56,2. Järgnesid Ballangrud, Bialas ja Vedge. Teise eeljooksu võitis Jaffee — 18.05,4. Järgnesid Stack, Evensen ja Schroeder.

Ameerika lööb Poolat 4:1.

Peale 1500 meetri kiirusutamise võistlusi peeti jäähoki võistlust Ameerika ja Poola vahel. Tagajärje juures ei võinud keegi kahelda, kuna selge oli, et võitjaks tuleb Ameerika. Viimane võitis 4:1 (1:0, 2:0 ja 1:1). Poola mängis hästi, kuid nad ei suutnud vastupanu avaldada tugevakehaliste ameeriklaste vastu.

Eesti kaotas Lätile 5:2.

6. veebruaril s. a. peeti Riias L. S. B. liuväljal koguka pealtvaatajate hulga ees järjekorralt 4. Eesti-Läti maavõistlus jääpallis.

Eestlaste seas valitses juba Tallinnast väljudes meeleolu, millest paisis, ilma et keegi seda otsekohe oleks avaldanud, minek kergele mängule. Võibolla oligi see just üks tähtsamatest põhjustest, mis sundis eestlasi ehmata ja pead kaotama lät-

laste juures leitud visa vastupanu puhul.

Mängima asus meeskond järgmises koosseisus: Laurberg (Rauk); Karm, Sauer; Hammer, Koort, Rio; Silberg, Jõers, Tipner, Koovit, Freiberg.

Läti esi'as: Stuhls; Braschmanis, Pantels; Udris, Vogels, Krisonis; Pe- (Järg 8. küljel.)

TEE SPORDILE.

1. Erich Lukkin.

„Ah kuidas minust sai sportlane?“

Esimest korda sain sporti poksi näol omal nahal tunda 1928. a. kevadel. Üks tolleaegne pealinna parim poksi, või vähemalt pidas end selleks, kutsus mind kord poksitreeningule minnes kaasa, ning peagi sain tunda, et solarplexus pole mitte kõige igapäevasem löök! Aga too löök oligi, mis mind ärritas niivõrd üles, et juba sama aasta sügisel võtsin osa NMKÜ poksikursusist vendade Matsovite juhatusel. Eitenagematuil põhjusil tuli aga kursusilt enne lõppu lahkuda, ning nii jäin ka ilma kursantide vahelisist võistlusist. Esimeseks tuleprooviks olid 1929. a. 18. ja 19. veebruaril peetud maakonna poksiesivõistlused. Kaalumisel osutasin kergekeskkaallaseks. Suurt isu selles kaalus võistelda polnud, sest seal esines maakonnameister Teder, kes just enne seda sooritanud hea partii Valter Palmi vastu, kaotades vaid napilt punktidega. Finaalis kohtusingi Tedrega, ning peale võistlust selgus, et olin kaotanud; kuid seda vaid „Kalevi“ ringikohtuniku lahkkel kaasabil! Edaspidise hoolsa treeninguga ongi saavutatud praegune tase, milline samas suunas edasi minnes võiks veelgi tõusta“.

Lukkini poksilanss on momentid järgmine: Peetud üldse 22 matši; neist võidetud 18. Knock-outidega võite 10, neist käesoleval hooajal 7, ning 8 matši punktidega. Kaotusi on seega vaid neli (Teder, Saasep ja Nielender 2), ning need kõik punktidega.

Valga-Võru linnadevõistlus.

Kuues Valga-Võru linna võistlus võistlus toimus Võrus. Väike Võru ühisgüm. võimla kujutas rohkest ja kärarikast publikumist piiratud areeni. Peakohunikuna toimis kehalise kasv. õp. Lang.

Enne mängu oli arvamusi, et Võru pakkudes paremat, võidab ehk kuenda linnadevõistluse, osalt põhjusega, et ebanormaalne võimla oli valklastele üheks miinuseks.

Võrkpallis, mängu kahel esimesel minutil pooldabki Võru ülekaal eelmist oletust, rõhkkava publiku erutusel võruldused saavutavad punkte järjest. Ent kiirelt kohanenud Valga NMKÜ mustasärklased parima koostöö ja platseerumisega pidurdavad Võru edu.

Järgnevad kohmakad veed võruldustelt viib NMKÜ juhtimisele. Meenima peab valklaste tugevat servit, missugused osutusid parimateks, seda küll ka närvilikkuse arvel. Game läheb Valgale 15:7!

Järgnev mäng närvilikkusega ei paku erilist naudingut. Surujatest võruane Kony on võimla parim, pub-

Poksi ei pea Erich Lukkin sugugi oma esmajärguliseks huvialaks, vaid selleks osutub iluuisutamine. Ka veel mitte teiseks, sest selle koha paneb kinni suusatamine, vaid alles kolmandaks! Poksib vaid seniste heade resultaatide pärast. Muide peab ta poksi üheks parimaks spordialaks, milline võib teha pea igast „mammapojast“ mehe.

Lukkin on üks neid, kelle õiget nime vähesed teavad. Ja kust peabki siis lihtsurelik aru saama, kui ühed kirjutavad Lukkin, teised Lukin, kolmandad Lukk, ning neljandad koguni Lukki. Neist õige osutub siiski vaid esimene.

Praegu on Lukkin tööta tööline. Seda küll mitte selle sõna kitsamas mõttes, sest poksitunnid Tartu „Kalevis“, ning võimlemistunnid ülikooli võimlas on ju ka töö, kuid töötü siiski omal erialal — nimelt lõpetas ta hiljuti Tartu ülikooli kehalise kasvatuse instituudi, „tiitliga“ — „diplomeeritud keskkooli võimlemisõpetaja“, kusjuures 21 aineist 18 osutusid väga headeks ja 3 headeks. Aga mis sa teed! Kutseta õpetajatega on ju kõik kohad kinni pandud.

Peale spordi on Lukkin ka suur kinosõber, ning siingi valinud omad lemmikud. Nagu juba kirjutas laual asetsevatest piltidest näha võib, figureerivad siin kaks tähte — Greta Garbo ja Marlene Dietrich. L. sümpaatiat kalduvat siiski rohkem viimasele.

Pen Alty.

likum oskab seda hinnata. Valklastest ehk Kõiv ja surujatest: vassakkäeline Kubjas.

Teine game lõpeb 15:12. Mängud 2:0; Valga võiduga.

Võru on võitnud viiest linnadevõistlusest vaid ühe, käesoleval korral Võrul oli võimalus valklasi korvpallis võita. Eduriivi, ebatahtlilise mänguga hävitas võib olla kordumatu võimaluse.

Ts. Kony mängis enda ette, pidamata meest — loomulik, et siis ääred: Gutmann, Pustus kannatasid selled ail.

Võru kaitsepaar, kogu mängu kestel ei suutnud kohaneda valklaste taktikale, sellega aga linnameeskonda kuuluvad mängijad peaksid saama hakkama.

Esimesel poolajal oli parim valklane Kõits, teisel aga Kõiv. Publiku rahulolematust Valga kohtum. teguviisi kohta polnud millegagi õigustet. Nii, et marurahvuslased-võruldused sellest küljest ei näidanud sportlikult.

Valga keskkoolide käsipallivõistlused.

Reedel 29. jaan. peeti järjekorralist käsipalli võistlust. Esimestena kohtasid 4. hum. ja maj. naiskonnad. Võitis esimene, tagajärjega 2:1.

Vahemänguna mängisid NMKÜ ja ÜENÜ meeskonnad võrkpalli. ÜENÜ näitas head mängu ja kaotas kõige napimalt NMKÜ-le 2:1; gamed 14:16; 15:8 ja 15:10. Ligemal ajal sõidab ÜENÜ meeskond Võru ja loodab sealselele meeskondadele tugevat vastupanu avaldada.

Lõpuks kohtasid finaalis naiskooli meistri nimele 4. ja 3. hum. klassid. Meistri nime omas 4. hum. klass võites vastast 2:1.

Märkmeid Viljandi talispordist.

Viljandi talispordi enamharrastatud alad on suustamine, mis nüüd uue lume tulekuga unesti alanud. Pühapäeviti on mäed täis suusatajaid, nii daame kui harrasid.

Viljandi paremad suusamehed Koovit, Stijn, Ressar, Kaur ja Braun treenerivad hoolega üleühtiste suusavõistluste vastu, ei taheta ju jätta Viljandi nime häbisse. Najssuusatajaid võtab arvatavasti osa Viljandi esitajana A. Grünberg.

Paar nädalat tagasi tegid Kaur—Koovit—Stijn umbes 90 km. pikkuse suusamatka: Viljandi—S. Kõpu—Kaarli—Suure—Jaani—Viljandi. Matk teostati kahe päeva jooksul, hoolimata vähesest lumest ja sulast ilmast, nii et suusatajad olid tagasi jõudes üsna väsinud.

Noorseppade spordiklubi noored suusamehed, eesotsas hr. Mägeriga harjutavad tublisti ja alustavad 17. skp. järgmist etapi: Viljandi—

Põltsamaa—Paide—Türi. Ka see maa sõidetakse läbi kahe päevaga ja Türi tullaakse rongiga Viljandisse tagasi.

Suusahüppajad on aga veel ikkagi „kuival“, sest hüppemäele ei leidu veel korraldajat. Linnavalitsus kellele Viljandi kaitseväge organisatsioonide poolt suusamägi üle anti, pole mäele midagi „head“ teinud ja ei leidu ühtki teist korraldavat käit. Arvatavasti jääbki mägi „sööti“ ja hüppemehed peavad ootama paremaid aegu...

Linnavalitsuse „suur edusamm“ talispordi alal on kelgumägi. See ehitati n. n. „lauupeo orgu“ ja on päris korralik. Viljandlased tarvivad seda mäge õige rohkesti, nii „aristokraadid“ oma prouadega, kui „harilikud inimesed“ ühes „mamslitega“ kihutavad täie hooga mäest alla...

Ungari meistrivõistlused kiiruisutamises.

Võitjaks tuli Vitner, püstitades rekordi 500 m.

Jaauari viimasel laupäeval ja pühapäeval peeti Budapestis Ungari meistrivõistlusi kiiruisutamises. Võitjaks tuli Vitner 209,4 punktiga Kimmerlingi ees, kelle punktide arv oli 214. Meister võitis kolm maad, kuna esikoha 5000 m. kaotas Vitale, kes üldises järjestuses tuli kolmandaks. Vitner püstitas ka Ungari rekordi 500 m. peale 44,9 sekundiga, mis varemalt oli 45,5 sek.

Üksikutes maades olid tagajärjed:

500 m.	
Wintner	— 44,9
Kimmerling	— 45,8
Lindner	— 47,7
Schneller	— 48,0

Vita	— 48,1
Sogor	— 49,0

5000 m.	
Vita	— 9,29,5
Wintner	— 9,36,9
Mosanszky	— 9,40,7
Kimmerling	— 9,43,2
Erdelyi	— 9,47,4
Sogor	— 9,48,8

1500 m.	
Wintner	— 2,32,0
Kimmerling	— 2,32,7
Sogor	— 2,36,8
Vita	— 2,37,5
Erdelyi	— 2,39,2
Hidvegby	— 2,39,4

10.000 m.	
Wintner	— 19,23,1
Vita	— 19,29,9
Kimmerling	— 19,40,6
Sogor	— 19,42,2
Mosanszky	— 19,42,6
Erdelyi	— 20,08,0

„Eesti Noorus“

ilmub 1932 aastal

täiendatud ja külaelule kohandatud kujul, tuues kirjeldusi ja artikleid noorsoo tegevusaladelt ja töömailt, noorte teo- ja töökangelaste pilte, teateid kodumaa ja naabrusmaade noorsoo elust.

Erinurgad külakohasele põllumajandus- ja kehakultuurtegevusele.

Põllumajandusalal kirjutavad ajakirjas kogu eesti noorte maatulundusklubide tegelased.

KEHAKULTUURI ja eriti m a a k o h a s e v o i m l e m i s e alal igas numbris kirjutisi ÜENÜ Tallinna võimlemise instituudi juhat. Ernst Idlalt.

Ilmub kord kuus paljude piltidega. Tellimishind Kr. 1.80 aastas, 1 kr. poolaastas. Tellida igast postiasutisest. Saadaval ka eelmised aastakäigud.

Rutake tellimistega 1932 aastaks!

„EESTI NOORUS“
Tallinna, Lossi pl. 4, tel. 429-77.

1. Virumaa esivõistlused poksis

korraldas laupäeval, 6. veebr. Narvas, Võitleja spordiosakond. Osavõtjaid oli korraldavast organisatsioonist 16 ja NMKÜ 2. Nähtavasti teised Virumaa organisatsioonid seda ei harrasta. Võistlusi peeti kuues kaalus, sest puudusid osavõtjad kärke- ja raskeskaalus.

Tehnilised tulemused: Kukkkaalus: 1) J. Ops(V), 2) V. Lust (V), sulgkaalus: 1) P. Vassilevsky (V), 2) K. Orren (V), kergekaalus: 1) A. Varm (V), 2) V. Laarens (V), 3) A. Lindeberg (V), kergekeskkaalus: 1) V. Krassikov (NMKÜ), 2) J. Kippar (V), 3) O. Soo (V), keskkkaalus: 1) E. Alber (V), 2) J. Võrno (V), 3) F. Krasikov (NMKÜ), 2) J. Kippar (V), 1) A. Muru (V), 2) A. Karro (V).

POKSI AJALUGU.

Dipl. keskk. võiml. õp. Erich Lukkini loengu järele **Pen Alty.**

Rusika tarvitamine — enesekaitse oskus — on inimese elus instinktiivne, olles üheks esimeseks ja loomulikunaks looduse poolt juhutatud kaitseabinõuks tema arenemisteel.

Tarvitanud rusikaid juba eelajaloolisel ajal, õppis ta neid tarvitama ka omavahelistel mängudel ja võistlustel, mille tõttu rusika võitlust võib pidada üheks vanemaks spordialaks maailmas. Ligi kolmtuhat aastat selle spordiharu ajalugu ütleb juba midagi, olgugi et see võib olla sarnasel kujul polnud harrastatav kui praegu.

Veel praegugi võiks inimese võitlust oma olemasolu eest võtta kokku üheks lauseks ja öelda — „elu on rusikavõitlus“.

Rusikavõitlust on harrastanud kolmtuhat aastat tagasi peamiselt kreeklased, kuid ka teised antiikkultuurrahvad, nagu seda olid egiptlased j. t., millest teateid annavad üksikud meie ajani säilinud kivid.

Esimesi täpsemad kirjeldusi rusikavõitlusest annavad meile vanade kreeklaste lugulaulud. Homer omas „Iliases“ ja „Odyssus“ kirjeldab üsna tabavalt ja elavates värvides neid võitlusi. Siiski ei anna need jutustised meile lähemaid teateid selleaja tehnikast ega võitlusviisidest, lastes seda vaid kaudselt aimata.

Selleaja rusikavõitlused olid kolledad ja metsikud etendused. Kindaid veel ei tuntud, vaid võitlejad tarvitasid käte kaitseks toorest loomanahast rihme (Meilichai), mida nagu meie ajal bandaashe ümber käte mähiti. Võideldi, nagu igas teiseski spordiharus, alasti.

Kreekas seisis kehakultuur võrdses olukorras vaimuga, sest oli ju vanasti kehaline tublidus peaaegu tarvilikum ja tähtsam vaimust. Ka üksikud suurvaimud olid tunnustatud kehaliste võimete poolest, nii oli „ajaloo isa“ Sofokles väga hea atleet, ning Plato, kuulus mõttetark, oli tulnud tihtigi võitjaks rusikavõitlustel, samuti Aristoteles Pythagoras.

Ateena koolides seisis rusikavõitlus valitseva õppeainena tunnikavas, kuna Spartas oli ta sundusliku õppeainena esimesel kohal, ning muutunud riigis peaaegu rahvusspordiks.

Hiljem tulid võistlustel tarvitusele rihmad, millel olid sõlmed, tinakuulid või orad sees — löögi mõju suurendamiseks (Sphairai). Võitlejad ise olid tugevad, pikad mehemurakad, kes vägevasti löid, aga ka lööki kanda suutsid. Jala tööd — taganemist või kõrvalepoiklemist — peeti arguse tunnusemärgiks. Vastane püüti ruttu, paari löögiga võitlusvõimetuks teha.

See oli võitlus — kas lüüa või ise löödud saada! Et tinaga täidetud rihmadega võitlejad kohutavalt vigastusi said, on igale arusaadav, ning sageli lõppes see ühe võitleja surmaga. Rusikavõitlejate näod muutusid juba paari löögiga, tarvitades tänapäeva terminoloogiat, „kotleiks“, ning kaua pidid võitlejad omi haave parandama. Rusikavõitlejaid võis juba eemalt tunda nende sisselöödud ninade ja rebitud „kapsakõrvade“ tõttu.

Sageli sai üks võitlejatest surma vahekohtunikude otsuse põh-

jal. Nii jäi Nemea mängudel võistlus rusikavõitlejate Damokseni ja Krevgasi vahel viiki, s. t. kumbki ei suutnud teist otsustavalt maha lüüa. Kohtunikude kolleegium määras kumbagile võistlejale ühe „vabalöögi“, kusjuures lööki ei tohtinud pareerida. Esimesena löi Krevgas teisele vastu löugu kõigest jõust. Vastane tuikus, kuid jäi jalule. Näüd käskis Damoksen omal vastasel käe üles tõsta ja löi küljele, kuid sarnase hooga, et rusikas tungis läbi naha, tõi välja selle sisikonna ja puistas siis rahvahuika laiali! Kohtunikud otsustasid anda võidu siiski surnud Krevgasile, sest Damoksen oli määrustevastaselt teinud kaks lööki!

Kuulsaim vanaaja rusikavõitlejatest oli Theagenes, kes omal eluajal sai kroonitud loorberitega 1400 korda. Ta oli allaheitmatult välja tulnud üheksast Nemaeni võistlusest, kümnest Pythra ja neljast Olympiamängust. Peale selle oli ta ühes Peneraafiumivõitluses võitjaks tulnud. Peneraafiumi võistlused olid metsikumad kaas-aegsetest. Rusikavõitlejad, olles täiesti alasti, võisid lüüa, rebida, kägistada, hammustada jne. Ühtegi seadust võistlusel ei olnud, sest midagi polnud siin keelatud. Võitis see, kes teise suutis „vaga-seks“ teha.

Olympiamängude kavasse võeti rusikavõitlus peale Xhislostratust, 23. olympiaadil, kusjuures esimesed võistlused võitis Onomastos Smyrnast.

(Järgneb.)

Kiirusutamise tehnika.

(Algus 2. küljel.)

kõigub veidi külgedele ja ettepoole, kurvel aga kaldub sissepoole parema õla ettepoole surumisega. Sealjuures kummardub ta veidi rohkem ette- ja allapoole. Kurvel on soovitatav ka mujal asjatuks osutuv käte kõikumine. Selle õige täitmine soodustab kurvel kiiret liikumist. Teeb parem jalg äratõuge, peab parem käsi ettepoole liikuma. See vii jälle tahapoole ajal kui vasak jalg äratõuge toimetab. Vasak käsi ei võ-

ta liikumises' nii elavalt osa. See liigub vastupidiselt paremale ainult veidi ette ja tahapoole. Käte liikumine peab vastama jalgade tööle, s. o. ei tohi olla tõukeline, vaid peab olema rahulik ja tasane koostöö jalgadega. Alles siis kui kiirusutaja heade võimetega on, et ta kurvel oma jooksukiirust suurendada võib, saavutab ta edu ja sportliku meeldivust. Halva kurvetehnikaga jooksjad kaotavad alaliselt oma kiirust.

Tihti alles lõpuspurt annab võidu. See pole mõeldav kaasaitava kätelikumisega. Ikka ja alati peab spurt vastast üllatama. Enne kui ta suudab midagi taibata peab juua kaugele olema. Selleks sammud muutuvad lühemaks ja kiiremaks. Käte kiikumine peab kaasa aitama sellele, et keha liikumine tõukeliseks ei muutuks. Kogemused on tõestanud, et tagajärjerikkam on mõlemad käsi liikuda lasta vastupidises suunas äratõukavale jalale, s. o. tõukeb parem jalg ära, liiguvad mõlemad käed vasakule.

Võimata on igale uisutajale ettekirjutada tema eriomaduste kohast eristiili. Kõik kiirusutajad peavad harjutama norra stiili. Kõige parem suudetakse seda kui jälgitakse hästi arenenud põhjamaalase jooksu. Võistlus nõuab palju sisemist rahu ja endavalitsemist.

Jooksja ei pea tähelepanu pöörama ergutustele ja pealtvaatajaskonna kisale. Tuleb jälgida jooksurada

Spordiäri
Resev-Resel
Tallinn, Toompuiestee 19. Tel. 430-19
Soovitab oma valmistatud
spordi- ja võimlemisabinõusid.

ja pilku pidada sellel. Ainult ringilugejale tuleb silmapilkselt tähelepanu pühendada. Vastast tuleb jälgida ainult sedavõrt, kui seda nõuab taktiline hädavajadus.

Palju jõudu tuleb alal hoida lõpuspurdile.

KURVE...

Ballangrud (Norra) stiilsel kurve jooksul.

ARATOUGE JA LIUGLEMINE

Evensen (Norra) ja Thunberg (Soome) võistlussõidul. Esimene sooritanud äratõuke liugleb, kuna teine asub äratõukele, tuues vasaku jala õige lähedalt parema ette.

Täielikum spordiäri Eestis

KAUBAMAJA

„SPORT“

Tallinn, S. Karja 18.

Kõnetr. (2)23-00

soovitab kõige soodsamate hindadega

Talvisesks hooajaks:

Suuski svõitraid
uiskusid mütse
tõukekelke kindaid
sporiikelke sääri
lastekelke sälle jne.

A/S. „Union“ suusasaapid

Võru nädal.

31. jaan. peetud käsipalli võistlusel Võru linna meeskonna ja Petseri NMKÜ Vene klubi „Russi“ vahel, tuli võitjaks Võru võrkpallis, tagajärjega 15:2 ja 15:3. Korvpallis Võru võitis 52:18 (26:6).

Võru käsipall tänavu on suuresti edenenud ja seda tänu uutele juurde tulnud jõududele väljastpoolt Võrut. Tartu parimaid võrkpallimehi V. Kony, on Võrus olles tuntavalt arenenud, sooritades surumisi esmaklassiliselt. Kony kaitseb „Ilmarise“ värve.

Endiseid Valga NMKÜ mehi K. Pustus on samuti „Ilmarise“ koosseisus. Võru NMKÜ omab noortest, kuid headest jõududest koosneva tulevikumeeskonna.

Võru korvpalli meeskonda koosseisus: Gutman—Kony (Snarsky) — Noorkõrv (Pustus); Pustus — Prügi (Dobrus) peab P. Klõscheiko, kes praegu Petseri NMKÜ sekretäre ja viibis „Russiga“ koos Võrus, heaklassiliseks ja kindlalt paremaks Valga NMKÜ meeskonnast, vaatamata seepeale, et Võru Valgale kaotas. Võru meeskond mängib kombinatsioon- ja temporikast mängu, sooritades ühtlasi häid pealeviskeid.

Petseri Russ mänguviisil oli tähtseline koopia oma kuulsast nimekaimust Tallinnas. Meestel hea dribling, söödud, visked, kohavõtt — kuid hingetus, puudub hoog. Võru parimad mehi olid ääred, visates kumbki 21 silma. Kurval järjel on aga Võru naisvõrkpall. Peetud võistlus samal päeval Võru ühisgümnaasiumi ja „Ilmarise“ naiskondade vahel, andis võidu gümnaasiumile 15:6 ja 15:8. Mäng tasemelt võrdne meie naiste mängule aastast 1925. Puudub materjal, tahe ja kõige enam sportlase edu poole pühendav naissportlase vaim.

Suusa- ja uisusport sai hoogu värskelt sadanud lumega nädala algul. Võib näha suuskadel noori ja vanu liikumas linna ümbruses lume ja mägimaastikul. Pealeõunaid, siis kihab Tammula järv suusatajatest, kuna samas uisuteel noored poisid ja tüdrukud, kes veel suuskadel korralikult ei püsi, uiskudel tuure teevad. Kõikjal keeb elu!

Eesti kaotas...

(Algus 5. küljel.)

tersons, Jessens, Beinberg, Kahnsch ja Griblis.

Mängu algasid eestlased liiga närviliselt. Palli veeti mõtlematu ja mitte otstarbekohaselt liiga kaua.

Annab ennast tugevalt tunda treeningu puudus (3 nädalat ei olnud meil üldse liuvälja).

Eestlaste paremuseks lätlaste kõrval on olnud alati nende parem tehnik, mis aga just nõuab järjekindlat ja pidevat treeningut, kuna aga lätlaste üksiklähimurrele tuginev mäng ei saa nii palju kannatada mõne nädalalise puhkuse tagajärjel, vaid saab just võimalust koguda värsket energiat „tulle tormamiseks“.

Vaatamata mängule, mida iseloomustab nurgalöövide vahetamine 7:1 Läti kasuks — võidavad eestlased poolaega siiski 1:0.

Teisel poolajal on lätlased teinud meeskonnas ümberpaigutamisi. Läti edurivi muutub uues koosseisus kardevavamaks eestlaste tagajärgidele. Järgneb üks lähimurre teisele — ja mõne minutiga on seis 3:1 Läti kasuks — rahvas juubeldab.

Laurbergil on juhtunud esimesel poolajal mängu takistav viga — silma kuld söideti lõhki.

Eestlaste edurivil on raske läbi murda lätlaste kaitset, kes terve mängu aja ühes poolkaitses moodustasid eestlastele ülepääsemata Hiina müüri. Parem eestlaste tarmetest oli Jöers, ootustest nõrgemana osutusid aga Silber ja Koovit. Poolkaitse oli päeva valulaps. Ainsa mehena paistis välja keskpoolkaitse Koort, kes oma kõrvalmeestest oli kindlalt klass parem — eriti õhmanus. Äärmised poolkaitsjad mängisid liiga umbropsu, ei olnud pea ühtegi korraliku söötu edurivile, vaid mõtetu palli pekimine. Sarnase mängu juures kaotab poolkaitse täiesti mõtte. Kaitsetehti mõnigi viga, mida ei saa andestada ja milliste tulemusteks olid lätlaste juubeldused. Väravas Laurberg oleks võinud ühe värava kindlalt püüda.

Lätlaste võitu soodustasid ka nendel tarvilusel olevad reeglid, mis kergendasid just eriti nende kaitse tööd. Eestlased ei suutnud nendega

kuidagi kohaneda ja ei osanud neid mängu võtteid rahuliku südamega teha, mis meil ja Soomes kõik kindlasti keelatud on. Näiteks: käega palli ette viskamine, käega palli suuna muutmise, ja luba kepiga lüüa ükskõik kust ja kuidas kui kepp hoitakse kinni mõlemist otsast.

Üldise mängu käigu järgi oli lätlaste võit siiski teenitud.

Pühapäeval, 7. veebruaril peeti samal väljal kell 12,00 Tallinn-Riia linnavõistlus.

Tallinnat esindas meeskond: Rauk; Karm, Sauer; Koort, Paal, Rio; Silberberg, Tipner, Koovit, Jöers, Freiberg.

Ilusa ilma ja hea jää soodustusel arendab Tallinna meeskond esimesel poolajal ladusat ja nauditavat koostööd, võites seega isegi Läti patriootide poolehoidu — kuuludus viiesid Riia mängijate arvel. Poolaeg lõppes seisuga 2:2, kusjuures tuleks märkida Kooviti poolt löödud teine värav.

Teisel poolajal ei olnud aga seda endist Tallinna meeskonda äragi tunda. Algas jälle üldine segadus ja mõtetu palli edasitagasi vedamine. Ilusa ja jõulise sooluga suutis Tipner veel viimasel minutil viigistada mängu, mis lõppes 4:4j Vilemehena oli Strickfeldt parem kui maavõistlust juhtinud Graupner.

Eesti Talispordi Liidu juhatusel on raske pähkel pureda Eesti-Soome maavõistluseks. Tuleb eeskätt lahendada parema ääre küsimus, Silberberg sellel kohal ei suutnud kuigi palju, seda eriti linnavõistlusel, samuti tuleks kaaluda parema poolkaitse küsimus. Koort keskpoolkaitse on tunduvalt parem kui Paal. Viimane ei suuda mängu läbi püüda ja soomlastega jääb kindlasti terve mängu raskus tagumistele liinidele.

Kell 15,30 peeti „Armia“ liuväljal jäähoki (Kanada) võistlust Riia „Union“ ja Eesti mängijate vahel. Vaatamata sellele, et see oli eestlastel üldse esimest korda seda mängu mängida ja et vastane oli mitmekordne Läti meister, avaldasid eestlased toetudes oma heale kiirusele ja vastupidavusele lätlastele suurt vastupanu. Mäng kujunes üle ootuste huvitavaks ja kiireks. Eestlastel puudus aga tehniline „lihv“ ja värava viske oskus, millest oli ka tingitud, et hojdes mängu suuremalt osalt endi käes, ei suutnud saavutada ühtki väravat. Eestlaste väravas näitas Rauk, et tema selles mängus, vähemalt esialgu, väga vähe on kasu. Eestlased mängisid koosseisus: Rauk; Koort, Sauer; Tipner, Koovit; Jöers. Varus: Karm, Silberberg. Pealtvaatajad ja Läti mängijad olid väga üllatunud eestlaste tublist esinemisest, ja ennustasid, et tuleval talvel kui tuleks järgmine hoki mäng, on eestlased kindlad võitjad.

Üldiselt võeti Eesti rahvusmeeskond väga südamliselt ja väga hoolikalt vastu. Enne ärasõitu korraldati kõigile maavõistlusest osavõtjatele ühine õhtusöök, kus E. T. L. esindaja hr. Rutopöld ja Läti vastava liidu esitaja hr. Lepinski poolt peeti asjakohased kõned ja vahetati mälestusesemed. R.

Sport-tegelaste päev...

(Algus 4. küljel.)

kodulinna võistlusile mitte saata. (Laurson.)

19. Võistlusreise, mille sõidurahad maksab võistleja saatja spordiselts, piirata. (Laurson.)

20. Auhinde võistlusil praegusel raskel ajal võimalikult vähendada, neid asendades mälestusmärkega. (Laurson.)

21. Põhjendamatu üleminna soovijaid sportlasi ühest seltsist teise mitte vastu võtta. (Laurson.)

Edasi kaalutakse Tartumaa spordiliidu asutamise küsimust, ning usalaks.

Ohtul oli korraldatud ülikooli datakse see küsimus toimikonna hoo- võimlas spordi- ja mängude demon- stratsiooniõhtu. Kavas: Võimle- mine mees- ja naisgrupilt. Kerge- jõustikus — kartu'i- ja 1000 m. jooks. Raskejõustikus — tõstmine ja maad- lus. Poks. Käspalli mängud.

Spordiõpetamise psühholoogia.

C. R. Griffithi (Illinois ülikooli) järele H. Niiler. IX.

Kirjutiste seeria ilmunud „Eesti Spordilehes“ 1930 ja 1931.

Hooaja tegevuskava koostamine.

Vähesed lahingud ajaloos õnnestuvad kavata ehk strateegiata. Paljud väejuhid kulutavad hulk aega enne esimese paugu laskmist, geoloogiliste joonestuste, ilmastiku kaartide kallal; hangivad teateid luure ja špioonide kohta, muretsevad andmeid moona ja varustuse üle jne.

Võistluskaavad valmistatakse vastavalt maakohale, milles sõjaväel tuleb tegutseda, pidades silmas kindlustuste tegevust ja arvestades kaitse ja pealetungiga.

Jalg- ja korvpalli võistlus sarnaneb teatud määral sõjalise võitlusega. Mitmesuguste võimete- ja tasapinnaga mängijaid tuleb saata võistlusele vastastega.

On võimalik, et õpetaja toetab kogu hooaja kestel ühest küljest selle tagamõttega, et avastada nõrku ja tugevaid külgi, mis teisalt võimaldavad kindlustada suuremaid võite sama hooaja kestel.

Nagu servija lubab pesapalli mängus mõnikord kõndida vastasel ühe pesa võrt edasi, lihtsalt strateegilise võtte pärast, nii ka õpetajal tuleb ettevalmistada mehi ja mängu kogu hooaja jaoks.

Opetajal, kel tuleb liigitada mehi ja alata uue meeskonnaga hooaega, on parem kui ta peab silmas korrigeerimise asemel kolme jalgpalli võistlust selle asemel, et hoolitseda ainult ühe võistluse ja ühe hooaja eest.

Võistluse kava koostamine.

Korraliku kava koostamine on enam õpetaja isikliku otsustamis- oskuse tulemus kui kindel eksperimen- taalne tõsiasi. Lõpeme siia mõningaid näpunäiteid, mis aitavad õpetajaid oma otsuste kujundamisel.

Paljudele õpetajatele on see kibe- daks kogemuseks, et üks meeskond ei suuda mängida seitset tugevat mängu seitsmel üksteisele järgneval nädalal. Harva ette tulevaks erandiks sellele reeglile on meeskonnad, kes tugevalt ületavad kõiki teisi oma võimete pool- lest, et harilik meeskond ei paku neile konkurentsi.

Mängude koostamine on see, kui paljud head mängijad sammuvad pü- sivald ühest hooajast teise nende vaimlisest vastuvõtlikusest, meeste üldisest vaimlisest tasapinnast, va- remaist kordaminekuist, kohatud meeskondade kuulsusest, üldisest strateegiast, mida õpetaja on koosta- nud kogu hooaja jaoks ja lõpeks sellest, nii vanamoeliseks jäänud üldisest arvamisest, enam kui mõne õpetaja kõrgelennulisest kavatsusist luua enesele nime ainsa aasta jook- sul, et rahuldada mõnd kohalikku või linnade-vahelist vaenu.

Opetaja, kel tuleb alata tööd uue mängijate põlvkonnaga, ei tohi seada kok- ku liig pingutatavat kava. Vastasel korral oleks selle tagajärjeks vaid pettumusega seotud kaotused ehk äärmiselt väsinud ja ületreeneritud meeskond. Samaselt on tarviline koostada vastavat töökava. Kui meeskonna vaimlised võimed on käesoleval hooajal madalamad kui eelmisel.

Mängude järjekord peab olenema eriti võimaliku vastaste kuulsusest ja arvatavast tugevusest.

Eriti ülikoolide meeskondade õpe- tajad peavad hoiduma kahest, üks- teisele järgnevast tugevast mängust. Nad ei tohi lubada kogu poolaastal üle kahe tugeva mängu.

Kolmanda tugeva mängu katseta- mine on silmanähtava kaotuse väl- jakutumine, kui mitte õpetaja pole neid harva ette tulevaid mehi, kes nii öelda ei „kruvi“ mehi üles võist- luseks, vaid kes kõva töö asemel hoiab meeskonda kogu hooaeg inten- siivses mängus ja kes oskab alal hoida meeskonna tasakaalu tunnet. Vaba voli asemel. Võtame näiteks, kaks ehk kolm hooaega arutamise ja mõttevahetamise otstarbeks.

Hooaeg, mis on kavatud me- te esimese kava järele, algab kerge har- jutusmänguga, millele järgnevad kaks kõva mängu, ja jõuab peaaegu oma kulminatsioonini neljanda juures. Kuuendat nädalat tuleb tarvitada puhkuseks, viimase tugeva mängu ettevalmistuseks.

Sel kaval võivad tekkida omad ras- kused; kas paigutada üht tugevat mängu neljanda nädala järele ehk koguni lõpetada hooaega kahe tu- geva mänguga.

Sel kaval on omad head küljed; kuna siin alatakse kergelt ja töö- tatakse üles kahekordse vormini; kuid kogemus näitab, et see kahe- kordne vorm nõuab vähemalt üht mänguta nädalat lõppu. See kava on eelistavam neile õpetajale, kel tu- leb alata algajatega.

Teiseks kavaks oleks hooaeg, mis algab kohe võrdlemisi kõva män- guga, mis võimaldab valida pare- maid mehi ja kõrvale jätta ebaküp- seid juba hooaja alul. Sellisel lii- gitamisel on see puudus, et ta võib olla ebahütlase tingimuste tulemu- seks.

Alguse katsele peavad järgnema nüüd üks ehk kaks kergemat mängu. Neid mängu võib kasutada nende vigade parandamiseks, mis on ilm- sile tulnud isimesel mängul, ja täp- sema töö tegemiseks mängudele, mis tulevad hooaja keskel.

Seda liiki kava on vastuvõetavam meeskonnale, mis koosneb peami- selt teise ja kolmanda aasta parimaist meestest.

Oigu siinkohal veel üks kava, see oleks meeskonnale, mis koosneb veteraanest.

Hooaeg võib nüüd alata kerge, ehk parem võrdlemisi tugeva män- guga, millele järgneb kergem mäng. Siis võivad olla kaks ehk enam tu- gevat mängu hooaja esimesel pool- lel ja keskeajal. Puhkeajaga aga peab aset leidma hooaja kolmanda veerandi sees. Seitsme mänguline hooaeg peab alati sisaldama eneses ühe „laisa“, s. o. ühe puhke nädala, kas viiendal ehk kuusendal nädalal.

Neil kavadel on väärtus vaid sel- les, et nad rõhutavad, et kogu hoo- aja kavasis tuleb koostada teadli- kult, arusaamisega.

Juhuslikus tekitab vaid pettumust.

Jalgpalliliidu

ametlik teadaanne.

Käesolevaga teadustame, et Eesti Jalgpalli Liidu esindajatekogu aasta- koosolek peetakse põhikirja § 17 kohaselt 21. veebruaril 1932 a. kell 10 homm. Sportbüroo ruumes, Tal- linnas, Müürivahe tän. nr. 16, k. 33 (III kord) alljärgneva päevakorraga:

1. Koosoleku juhataja ja mandaat- toimikonna valimine.
2. Möödunud aasta tegevuse ja kassa aruande kinnitamine ja re- videeriva toimikonna otsus aru- ande kohta.
3. Liikmemaksu suuruse kindlak- säätamine.
4. 1932. a. tegevuse eelarve kin- nitamine.
5. Loa andmine laenu tegemiseks.
6. Liidu määrustiku täiendamise.
7. Liidu erimärgi saajate nimestiku kinnitamine ja teiste juhataja et- tepanekute otsustamine.
8. Juhataja ja usaldusarsti vali- mine.
9. Revideeriva toimikonna valimine.
10. Asemikkude valimine Eesti Spordi Keskkliitu.
11. Vahetunike kogu ettepane- kute kinnitamine.
12. Koosolekul tekkivad küsimused.

Märkus: Kui määratud ajaks ei ole ilmunud nõuetavat arvu esinda- jaid koosoleku ruumi, peetakse pool tundi hiljem samas kohas ja sama päevakorraga koosolek, mis liidu põ- hikirja § 32 alusel otsusevõimeline on vaatamata kokkutulnud esindajate arvule.

Liidu põhikirja par. 26 kohaselt palume organisatsioonide esindajaid varustada kirjalikkude volitustega, vastasel korral kaotab tegevliikme esindaja koosolekul hääleõiguse.

Eesti Jalgpalli Liit.